

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/129/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4415210526
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4415210526.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci žalobcu: VDD, s. r. o., so sídlom Nové Zámky, Pri skladoch 3, IČO: 36 532 622, zast. Advokátska kancelária Tímoranská & Štofková s. r. o., so sídlom Nové Zámky, Podzámska 32, IČO: 36 813 401, proti žalovanej: I. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. R., T. S. XXXX/XX, zast. JUDr. Liborom Hetmerom, advokátom, so sídlom Nové Zámky, Turecká 49, o zaplatenie 9.419,50 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 26. apríla 2017 č. k. 17C/336/2015-226 v spojení s opravným uznesením zo dňa 12. marca 2018 č. k. 17C/336/2015-256 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku, čo do sumy 7.095 eur s úrokom z omeškania 8,05% ročne od 20. 05. 2015 do zaplatenia potvrdzuje a vo zvyšnom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a rozhodol, že žalovaná má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 663, § 670, § 676 ods. 1, § 680 ods. 1, § 544 ods. 1, 2, § 420 ods. 1, 3, § 442 ods. 1, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 4, 5, 11 Občianskeho zákonníka a § 4 ods. 2 písm. c) zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a súd mal preukázané, že nárok žalobcu nie je dôvodný. Z predložených listinných dôkazov mal súd za preukázané uzatvorenie nájomnej zmluvy, t.j. zmluvy o požičovaní motorových vozidiel zo dňa 25. 01. 2015 medzi stranami sporu v zmysle § 663 OZ, pričom uvedenú zmluvu posudzoval v zmysle ustanovenia § 52 a nasl. OZ. Posudzovaním súd zmluvu vyhodnotil ako spotrebiteľskú, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, v tomto prípade prenajímateľ, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná. V tejto veci bol žalobca dodávateľom podľa § 52 ods. 3 OZ a nájomca spotrebiteľom podľa § 52 ods. 4

OZ, pretože pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Prítom súd zmluvnú podmienku uvedenú v čl. 7 zmluvy o zmluvnej pokute nevyhodnotil ako podmienku, resp. ustanovenie, ktoré by spôsobovalo značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (§ 53 OZ), pričom zmluvné podmienky súd hodnotil so zreteľom na povahu služby, na ktorú bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy. Žalobca sa po späťvzatí žaloby a zmene právnej kvalifikácie domáha nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 7.095 eur za obdobie od 31. 01. 2015 do 11. 07. 2015 a reálnych nákladov na odťah motorového vozidla z Belgicka vo výške 1.440 eur a nákladov za garážovanie havarovaného vozidla v Belgicku vo výške 884,50 eura s príslušným úrokom z omeškania. Súd poukázal na to, že zmluvná pokuta dohodnutá v článku 7. podmienok požičiavania motorových vozidiel bola dohodnutá vo výške 50% požičovného za každý započatý deň oneskoreného vrátenia predmetného motorového vozidla, pričom predmetom nájmu bolo motorové vozidlo Fiat Ducato s EČ: D ktorá slúžila ako zabezpečovací prostriedok pre prípad nevrátenia motorového vozidla. Zmluvná pokuta predstavuje dohodou určenú peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi v prípade porušenia povinnosti, ktorej splnenie vyplýva zo zabezpečovanej zmluvy. Zmluvná pokuta predpokladá riadne uzavretú hlavnú zmluvu, ktorá bola platne uzatvorená, pričom dohoda o zmluvnej pokute musí byť uzatvorená písomne, v ktorej musí byť jednoznačne špecifikovaná zmluvná povinnosť, na porušenie ktorej sa zmluvná pokuta vzťahuje, ako aj výška zmluvnej pokuty alebo aspoň spôsob jej určenia, inak je dohoda o zmluvnej pokute neplatná. Zmluvná pokuta dojednaná v platnej nájmovej zmluve zo dňa 25. 01. 2015 spĺňa formálne náležitosti v zmysle § 544 odsek 2 OZ, avšak v zmysle čl. 7 podmienok zmluvy nedošlo k jej naplneniu a to porušeniu zmluvnej povinnosti z dôvodu, že z pripojeného vyšetrovacieho spisu OR PZ Nové Zámky, ČVS: ORP-253/2-VYS-NZ-15Ta, ako aj z výpovede žalovanej a svedka A. R., ako aj správy poisťovne Kooperatíva poisťovňa a. s. z 20. 07. 2015 mal súd preukázané, že v dôsledku dopravnej nehody, ktorá sa stala dňa 28. 01. 2015 v Belgicku došlo k totálnej škode na motorovom vozidle EČ: D teda k zániku nájmovej zmluvy v zmysle § 680 ods. 1 OZ v dôsledku zničenia prenajatej veci, t.j. vyššie uvedeného motorového vozidla, t.j. vzniku mimoriadnej udalosti v zmysle čl. 19 podmienok zmluvy, ktorú skutočnosť žalovaná ohlásila príslušným orgánom polície a telefonicky dňa 30. 01. 2015 žalobcovi, o čom svedčí pripojený vyšetrovací spis OR PZ Nové Zámky, ČVS: ORP -253/2VYS-NZ-15 Ta, teda v dôsledku poisťovej udalosti a totálnej škody na havarovanom motorovom vozidle nemohlo dôjsť k naplneniu podmienky v zmysle čl. 7, vrátiť motorové vozidlo v dohodnutom termíne, a preto súd žalobu v uvedenej časti zmluvnej pokuty vo výške 7.095 eur s príslušenstvom zamietol. Súd ďalej skúmal zmluvnú podmienku uvedenú v článku 15 podmienok zmluvy, ktorú považoval za neprijateľnú podmienku s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 4 písm. h) OZ, ktorá prikazovala spotrebiteľke, aby dovezla havarované motorové vozidlo, aj keď žalobca nemal na motorové vozidlo, ktoré je používané za účelom požičiavania, adekvátne havarijné poistenie, tak ako to uvádzal v zmluve, pričom rozpor daného článku so zákonom je zrejmý aj z čl. 16 zmluvy, ktorý poukazuje na skutočnosť, že motorové vozidlo bolo poistené proti škodám havarijného charakteru, pričom sám žalobca, žalovaná, ako aj svedok potvrdzovali pri svojej výpovedi, že vyššie uvedené motorové vozidlo bolo havarijne poistené a žalovaná mala v zmysle výpovede svedka hlásiť poisťovňu asistenčnej služby, a preto súd zmluvnú podmienku v časti čl. 15 posledná veta, t.j. povinnosti zabezpečiť vrátiť poškodené vozidlo do poisťovne, považoval za neplatnú s poukazom na § 53 ods. 5. Žalobca si v rámci svojho nároku uplatnil aj nárok na reálne náklady spojené s odťahom motorového vozidla z Belgicka vo výške 1.440 eur a nákladov za garážovanie havarovaného vozidla v N. vo výške 884,50 eura s príslušným úrokom z omeškania, ktoré preukazoval vyššie uvedenými faktúrami. Na tomto mieste súd poukázal na havarijné poistenie v mnohých prípadoch nazývané Kasko, ktoré je majetkové poistenie motorového vozidla, uzatvárané na báze dobrovoľnosti. Jeho podstatou je náhrada škody v dôsledku rôznych náhodných udalostí (napr. havária, živel, krádež, vandalizmus,...), ktoré sú špecifikované v poisťovej zmluve, pričom ich následkom vznikla majetková ujma vlastníkovi vozidla. Havarijné poistenie štandardne zabezpečuje náhradu škody, ktorá vznikla z nasledujúcich základných rizík, a to havárie - poškodenie alebo zničenie vozidla (alebo jeho časti) náhodnou udalosťou vzniknutou nečakane mechanickým nárazom alebo stretom s iným motorovým vozidlom alebo predmetom a poskytnutia asistenčných služieb. Plnenie poisťovne z havarijného poistenia je závislé od typu poisťovej udalosti a rozsahu poškodenia, ktoré nastalo. Vznikom totálnej škody poistenie zaniká a poisťovňa má právo na poistné z havarijného poistenia do konca poistného obdobia. Žalobca tým, že ubezpečil žalovanú, že vozidlo je plne technicky a právne spôsobilé na prenájom za odplatu, uviedol žalovanú v postavení spotrebiteľky do omylu, čím porušil ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c) zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Predmetom konania nie je skúmanie otázky, ako malo byť vyššie uvedené motorové vozidlo havarijne poistené, pre prípad, ak je motorové vozidlo používané na požičiavanie, ale otázka,

či žalovaná v postavení spotrebiteľky, ktorá bola uvedená do omylu v otázke poistenia požičaného motorového vozidla, je povinná žalobcovi uhradiť náklady odťahu a garážovania motorového vozidla. Z uvedeného dôvodu, ako aj z dôvodu, že súd nepovažoval ďalšie dokazovanie ohľadom poistenia motorového vozidla za hospodárne, súd na pojednávaní konanom dňa 29. 03. 2017 zamietol návrh na doplnenie dokazovania predložením likvidačnej správy k poistnej udalosti. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne vzhľadom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednania pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosti spotrebiteľa. Spoločným znakom kogentnej právnej úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle (ÚS 342/09 ČR). Vychádzajúc z citovanej právnej úpravy, s poukazom na smernicu Rady 93/13 EHS o nekalých zmluvných podmienkach uviedol, že v danom prípade pri formulárovej zmluve žalovaný ako spotrebiteľ sa v porovnaní so žalobcom ako dodávateľom ocitol v znevýhodnenom postavení, ktoré ho viedlo k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred žalobcom bez toho, aby žalovaný mohol ovplyvniť obsah zmluvných podmienok. Cieľom Smernice Rady 93/13/EHS je vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu. Smernica Rady 93/13 ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväziť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstojí ako celok. S poukazom na neplatnosť článku 15 podmienok zmluvy a vychádzajúc z ustanovení § 52 a nasledujúce Občianskeho zákonníka, s poukazom, že žalovaný ako spotrebiteľ sa ocitol v znevýhodnenom postavení v dôsledku, ktoré ho viedlo k pristúpeniu k podmienkam zmluvy v domnienke, že vyššie uvedené motorové vozidlo je havarijne poistené, ktorého podstatou je náhrada škody v dôsledku rôznych náhodných udalostí, súd zamietol žalobu aj vo zvyšnej časti a nepriznal žalobcovi nárok ani v zmysle § 420 odsek 1 OZ, pretože nemal preukázané, že by žalovaná porušila akúkoľvek právnu povinnosť v zmysle nájomnej zmluvy, na základe ktorej a v dôsledku ktorej by v príčinnej súvislosti vznikla žalobcovi škoda. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP s poukazom na § 255 ods. 1 CSP a žalovanej, úspešnej v konaní, priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie, odôvodniac ho tým, že súd prvej inštancie dospel k neprávny skutkovým zisteniam a vec nesprávne posúdil po právnej stránke. Základom nároku boli ustanovenia zmluvy o nájme vozidla, z ktorých bolo potrebné vychádzať. Súd predovšetkým nesprávne interpretoval ustanovenia tejto zmluvy, tieto si vysvetlil spôsobom, ktorý z obsahu ustanovení zmluvy nevyplýva. Dospel tak k záverom, ktoré ho viedli k nesprávnemu rozhodnutiu vo veci samej. Žalobca v priebehu celého konania poukazoval na skutočnosť, že žalovaná porušila ustanovenie čl. 7 zmluvy o nájme vozidla. Pri hodnotení tohto bodu zmluvy súd dospel k záverom, ktoré si vzájomne odporujú. Napriek tomu, že zmluvnú pokutu v čl. 7 v zmysle hodnotenia spotrebiteľských zmlúv nevyhodnotil ako neprijateľnú a napriek tomu, že má za to, že dohoda o zmluvnej pokute spĺňa formálne náležitosti, nárok z toho vyplývajúci žalobcovi nepriznal. Mal za to, že nedošlo k naplneniu podmienky, ktorou je porušenie zmluvnej povinnosti, pričom poukazoval na dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej došlo k poškodeniu vozidla. Z obsahu spisu pritom vyplýva, že žalovaná krátko po dopravnej nehode bola v zahraničí, tvrdila, že za účelom dovozu poškodeného vozidla, nebola dlhodobo práceneschopná, ani imobilná a nič jej teda nebránilo v tom, aby následne po tom, čo sa vrátila zo zahraničia a zotavila sa, zabezpečila dovoz motorového vozidla a jeho vrátenie žalobcovi. Zo zmluvy nevyplýva, že vozidlo mala doviesť osobne žalovaná, rozhodne však nemožno ospravedlniť správanie žalovanej, ktorá hoci aj v dôsledku dopravnej nehody zanechala vozidlo v zahraničí a následne nevykonala žiaden relevantný úkon pre to, aby vec patriacu žalobcovi, aj keď poškodenú, vrátila. Žalovaná vozidlo nedoviezla na Slovensko výlučne z dôvodu, že v Belgicku, kde bolo vozidlo garážované, požadoval pri prevzatí vozidla majiteľ garáží zaplataenie poplatku, čo žalovaná odmietla s tým, že toto mala byť vec havarijného poistenia. Svoju obranu postavila na tvrdení, že za škodu nezodpovedá z dôvodu, že vozidlo nebolo havarijne poistené. Žalobca pritom havarijné poistenie vozidla preukázal. Havarijné poistenie je však právnym vzťahom medzi žalobcom a poisťovňou, samotná zodpovednosť za škodu tomu, kto škodu spôsobil, tým nijako nie je dotknutá. Táto skutočnosť má vplyv na nárok žalobcu, ktorým si uplatnil náklady spojené s vrátením vozidla na územie SR a v tejto časti nemá napadnutý rozsudok súdu žiadne presvedčivé argumentácie. Podstatnou časťou uplatneného nároku však bola zmluvná pokuta, ktorá s havarijným poistením nemá už vôbec nič spoločné. Samotná

skutočnosť, že vozidlo bolo poškodené, nemohla žalovanú zbaviť povinnosti vrátiť ho žalobcovi. Žalobca žiaden súvis s článkom 19 zmluvy nevidí, keď tento článok len informuje o kontaktnom telefónnom čísle v prípade mimoriadnej udalosti. Povinnosť vrátiť vozidlo žalobcovi je podporené aj čl. 15 zmluvy, ktorý súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, pričom nie je žalobcovi zrejmé, v akých súvislostiach pri tomto článku zmluvy argumentuje a odôvodňuje svoje rozhodnutie súd poukazom na havarijné poistenie a čl. 16 zmluvy. Z článku 15 pritom vyplýva, že žalovaná bola povinná zabezpečiť dopravenie poškodeného vozidla žalobcovi. Článok 15 zmluvy nie je neplatným ustanovením v zmluve, ale vyváženou povinnosťou zabezpečujúcou v minimálnom rozsahu ochranu vlastníckeho práva žalobcu aspoň v tom zmysle, aby tento nemusel vynaložiť ďalšie náklady na dovoz vozidla zo zahraničia. Žalovaná pritom podnikala v doprave, teda dovoz vozidla by jej nerobil žiaden problém, a ako sama uviedla, odmietla zaplatiť za vydanie vozidla v Belgicku. Samotné náklady spôsobené garážovaním pritom predstavovali, vzhľadom na výšku škody spôsobenej na motorovom vozidle žalobcu, nepatrnú čiastku. Súd sa vo svojom rozhodnutí pri vyhodnení podstatných skutkových a právnych okolností nesprávne a nadbytočne zameril na hodnotenie vplyvu havarijného poistenia na záväzky žalovanej. Pokiaľ ide o posudzovanie rovnováhy medzi zmluvnými stranami, táto so skôr prejavuje v neprospech žalobcu. Žalobca dal do dispozície žalovanej motorové vozidlo, ktorého hodnota bola okolo 10.000 eur a ako zabezpečovací prostriedok pre prípad nevrátenia vozidla použil zmluvnú pokutu. Táto na jeden deň predstavuje sumu 43,80 eura a to, že táto suma narástla až do výšky uplatneného nároku zapríčinená prístupom žalovanej k vyriešeniu veci. Žalovaná mala podľa zmluvy povinnosť postarať sa o to, aby vozidlo bolo čo najskôr vrátené žalobcovi. Takáto povinnosť jej priamo vyplývala z bodu 7 a 15 zmluvy. S prihliadnutím na tieto skutočnosti a na hodnotu vozidla, ako aj na skutočnosť, že súdna prax vníma zmluvnú pokutu ako paušalizovanú náhradu škody, je uplatnená výška zmluvnej pokuty prinajmenšom zodpovedajúca okolnostiam a škode, ktorá vznikla žalobcovi. Žalobkyňa za obdobie od januára 2015 do júla 2015 nevykonala žiadne úkony a neprejavila žiadnu reálnu snahu o to, aby vozidlo, ktoré bolo jeho vlastníctvom, sa mu vrátilo. Vzhľadom k uvedenému mal žalobca za to, že rozsudok súdu prvej inštancie je nepresvedčivý a rozporuplný, pričom z popisu skutkových zistení súdu prvej inštancie žalobcovi nevychádza právny záver, ktorý súd prvej inštancie prijal, keď súd prvej inštancie žiadnym spôsobom neriešil otázku porušenia zmluvných povinností žalovanou, neuviedol dôvody, pre ktoré žalovaná nemala mať povinnosť zabezpečiť vrátenie vozidla žalobcovi a ani dôvody, pre ktoré by tak urobiť nemusela. Z uvedených dôvodov navrhol napadnutý rozsudok prvej inštancie zmeniť a žalovanú zaviazat' zaplatiť žalobcovi sumu 9.419,50 eura s úrokom z omeškania vo výške 8,05% ročne zo sumy 7.095 eur od 20. 05. 2015 do zaplattenia a zo sumy 2.284,50 eura od 11. 07. 2015 do zaplattenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

3. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bez nariadenia odvolacieho pojednávania, s verejným vyhlásením rozsudku a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom zamietajúcom výroku, čo do sumy 7.095 eur s úrokom z omeškania 8,05% ročne od 20. 05. 2015 do zaplattenia podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť a vo zvyšnom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a vec mu v tejto časti podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaviazania od žalovanej zaplattenia sumy 15.836,40 eura s úrokom z omeškania vo výške 8,05% zo sumy 3.585,60 eura o od 28. 02. 2015 do zaplattenia, zo sumy 5.378,40 eura od 21. 03. 2015 do zaplattenia, zo sumy 4.631,40 eura od 25. 04. 2015 a zo sumy 2.241 eur od 05. 05. 2015 do zaplattenia, a to titulom nedoplatku za prenájom motorového vozidla. Svoj návrh odôvodňoval tým, že ako prenajímateľ dňa 25. 01. 2015 uzatvoril so žalovanou ako prenajímateľkou nájomnú zmluvu, ktorej predmetom bol prenájom hnutelnej veci a to motorového vozidla značky Fiat Ducato EČ: D na dobu 5 dní, za čo sa žalovaná zaviazala uhradiť nájomné vo výške 438 eur a zálohu vo výške 200 eur. Žalovaná počas cesty predmetným motorovým vozidlom dňa 28. 01. 2015 spôsobila dopravnú nehodu. Motorové vozidlo bolo po dopravnej nehode poškodené a neschopné ďalšej prevádzky. Žalovaná motorové vozidlo, t.j. predmet nájmu nevrátila. Žalobca ku dňu podania žaloby motorové vozidlo nemal k dispozícii a so stanoviskom žalovanej, ktoré bolo žalobcovi doručené dňa 06. 03. 2015, v ktorom sa žalovaná vyjadrila, že motorové vozidlo bolo zničené a nepojazdné a že si splnila svoju povinnosť vyplývajúcu z článku 19 zmluvy, t.j. včas oznámila mimoriadnu udalosť, sa nestotožnil, keď uviedol, že vec nepovažuje za vybavenú, pretože žalovaná ponechala majetok žalobcu v zahraničí a nešpecifikovala miesto, kde sa toto motorové vozidlo nachádza. Ďalej dôvodil, že nárok na uplatnené nájomné je dôvodný odo dňa 13. 02. 2015, kedy mu žalovaná oznámila relevantné skutočnosti. Ďalej

dôvodil, že je nesporný vznik škody, a to vo výške zodpovedajúcej hodnote motorového vozidla, ktoré žalovaná ako nájomca nevrátila. Žalobca žalovanej fakturoval nájomné od 31. 01. 2015, keďže mal za to, že nájomný vzťah trvá a nemal preukázané, že by vozidlo bolo zničené, čo by v konečnom dôsledku spôsobilo zánik nájomného vzťahu a to faktúrou č. 15200005 zo dňa 23. 02. 2015 splatnou ku dňu 27. 02. 2015 vo výške 4.185,60 eura, faktúrou č. 152000010 zo dňa 16. 03. 2015 splatnou dňa 20. 03. 2015 vo výške 5.378,40 eura, faktúrou č. 152000019 zo dňa 20. 04. 2015 splatnou dňa 24. 04. 2015 vo výške 4.631,40 eura a faktúry č. 152000022 zo dňa 30. 04. 2015 splatnou dňa 04. 05. 2015 vo výške 2.241 eur, t.j. celkovo vyfakturoval žalovanej sumu vo výške 15.836,40 eura, v rámci ktorých faktúr bola započítaná aj zmluvná pokuta vo výške 50% z nájomného a DPH. Žalobca si v konaní uplatňoval nárok na zaplatenie vyššie uvedenej sumy z titulu nárokov vyplývajúcich z nájmu motorového vozidla zo zmluvy uzatvorenej dňa 25. 01. 2015 ako neuhradené nájomné za vypožičané motorové vozidlo, nakoľko ho žalovaná nevrátila od uplynutia doby nájmu, t.j. od 30. 01. 2015. Výšku za nájom motorového vozidla na jeden deň predstavovala 83 eur a v súlade s článkom 7. podmienok požičiavania motorových vozidiel si žalobca uplatnil zmluvnú pokutu vo výške 50% požičovného + DPH. Žalobca zároveň poukázal na ustanovenie § 663, § 671, § 673 Občianskeho zákonníka a mal za to, že nájomný vzťah doposiaľ nezanikol. V priebehu konania žalobca vzal žalobu v časti zaplatenia sumy 6.416,90 eura späť a navrhol pripustiť zmenu žaloby tak, že žalovaná by bola zaviazaná na zaplatenie sumy 9.419,50 eura s úrokom z omeškania 8,05% ročne z 7.095 eur od 20. 05. 2015 do zaplatenia a z 2.284,50 eura od 11. 07. 2015 do zaplatenia. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 28. 04. 2016 č. k. 17C/336/2015-73 späťvzatie žaloby v časti zaplatenia sumy 6.416,90 eura zastavil a zmenu návrhu pripustil.

5. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

6. Podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku neprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

7. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (§ 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), ktoré účastník môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

8. Podľa § 663 Občianskeho zákonníka nájomnou zmluvou prenajímateľ prenecháva za odplatu nájomcovi vec, aby ju dočasne (v dojednanej dobe) užíval alebo z nej bral aj úžitky.

9. Podľa § 670 Občianskeho zákonníka nájomca je povinný starať sa o to, aby na veci nevznikla škoda. Je povinný dať vec poistiť, len ak to určuje zmluva.

10. Podľa § 680 odsek 1 Občianskeho zákonníka zničením prenajatej veci nájomná zmluva zaniká.

11. V zmysle ustanovenia § 680 ods. 1 Občianskeho zákonníka k zániku nájomnej zmluvy dochádza zničením veci, ktorá bola predmetom nájmu. Spôsob zničenia prenajatej veci, ani jeho pôvodca nie je pre zánik nájmu rozhodujúci, avšak nároky na náhradu škody tým nie sú dotknuté. Nájom v prípade nájmu veci, ktorá bola predmetom nájmu, zanikne preto, že tu nie je predmet užívania a konečne aj preto, že prenajímateľ nemá povinnosť vec obnoviť, ani nie je povinný prenechať nájomcovi namiesto zničenej veci novú vec. Pre zánik nájmu preto postačuje, že prenajatá vec už ďalej nemôže slúžiť svojmu účelu. Pokiaľ ide o samotné zničenie predmetu nájmu, zákon má na mysli zánik huteľnej veci v dôsledku jej zničenia alebo poškodenia takým spôsobom, že predmet nájmu nie je schopný ďalšieho užívania. Zničenie veci má za následok zánik nájomného pomeru, ak sa týka podstaty veci, pretože má za následok následnú nemožnosť plnenia (§ 575 OZ). Nemožnosť plnenia je tu na strane prenajímateľa, ktorý nemôže vec poskytovať na užívanie, ako aj na strane nájomcu, ktorý nemôže vec riadne užívať a musí ju vrátiť prenajímateľovi ako jej vlastníkovi. Ak zničenie veci možno pripočítať jednej zmluvnej strane, prislúcha druhej strane náhrada škody (§ 420 OZ). Nájomný pomer v takom prípade zaniká síce

už tým, ale nárok na náhradu škody zostáva zachovaný. V prípade obojstrannej zavinenej zodpovednosti za škodu sa nárok na náhradu škody navzájom započítajú podľa § 441 OZ.

12. Zákon v § 575 OZ vychádza zo zásady, že nemožné plnenie nikoho nezaväzuje. Plnenie sa stane nemožným len vtedy, ak ide o objektívnu nemožnosť plnenia (plnenie je nemožné všeobecne pre každého dlžníka), nie však z hľadiska konkrétneho dlžníka. V prípade, že ide o subjektívnu nemožnosť (dôvod nemožnosti tkvie v osobe alebo v osobných pomeroch konkrétneho dlžníka), záväzkový vzťah spravidla nezaniká, ibaže by to vylučovala osobná povaha plnenia (napr. zdravotný stav dlžníka, ktorý mal plniť osobne, napr. vyhotovenie výtvarného diela konkrétnou osobou). Objektívna nemožnosť plnenia môže byť dvojakého druhu. Predovšetkým môže byť právna, pri ktorej nemožno plniť, pretože sa plnenie prieči neskoršiemu zákonnému zákazu. Fakticky by išlo o absolútne neplatný právny úkon (plnenie) podľa ustanovenia § 39 OZ. Objektívna nemožnosť môže byť ďalej faktická, pri ktorej je splnenie nemožné pre skutočné objektívne pomery znemožňujúce plnenie. Objektívna nemožnosť plnenia môže byť ďalej trvalá alebo dočasná (prechodná), podľa toho, či je splnenie vylúčené vôbec alebo len pre tento čas. Trvale nemožné je také plnenie, ktoré nemožno po vzniku záväzku podľa daného stavu vedy a techniky uskutočniť. Dočasná nemožnosť bude mať za následok zánik záväzku vtedy, ak nebudú dané objektívne podmienky plnenia individualizované časom, miestom, spôsobom dodania veci, resp. určitým konaním. Treba však poznamenať, že toto členenie osobitný právny význam nemá, lebo rozhodujúce je, či je splnenie v čase splatnosti možné alebo nie. Následná nemožnosť plnenia znamená, že plnenie sa stane nemožným až v dobe existencie platného záväzku. V tejto súvislosti treba určiť, ku ktorému momentu zaniká samotný záväzok. Nemožnosť plnenia a tým i zánik záväzkového právneho stavu nastáva obvykle v dobe splatnosti záväzku. Dlžník splatný záväzok nie je povinný splniť, ak tu nastala prekážka predvídaná v ustanovení § 575 OZ.

13. Odvolací súd, vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie dospel k záveru, že v dôsledku dopravnej nehody, ku ktorej došlo dňa 28. 01. 2015 v Belgicku a vzhľadom k vzniku totálnej škody na motorovom vozidle, ktoré bolo predmetom nájomnej zmluvy, uzavretej medzi žalobcom a žalovanou dňa 25. 01. 2015, došlo v zmysle ustanovenia § 680 ods. 1 Občianskeho zákonníka k zániku nájomnej zmluvy z dôvodu zničenia veci, ktorá bola predmetom nájmu, teda z dôvodu nemožnosti plnenia. To, že išlo o totálnu škodu medzi stranami nebolo sporné a bolo potvrdené aj vyjadrením Kooperativa Vienna Insurance Group (č. l. 115). Zánikom zmluvy dochádza k tomu, že po zániku nájomnej zmluvy sa žalobca nemôže domáhať plnení v zmysle nájomnej zmluvy, teda ani nároku na zmluvnú pokutu. Ak sa teda domáhal zaplatenia sumy 7.095 eur s príslušenstvom titulom nároku na zmluvnú pokutu, tento jeho nárok je nedôvodný, a pokiaľ súd prvej inštancie v tejto časti žalobu zamietol, jeho rozhodnutie je správne, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

14. Žalobca sa okrem nároku na zmluvnú pokutu v zmysle nájomnej zmluvy domáhal tiež zaplatenia sumy 1.440 eur ako nákladov na odťah predmetného motorového vozidla z Belgicka na Slovensko (č. l. 100) a nákladov za garážovanie vozidla v Belgicku v sume 884,50 eura (č. l. 99). V tejto časti súd prvej inštancie žalobu zamietol, keď mal za to, že zmluvná podmienka uvedená v článku 15 podmienok zmluvy, ktorá prikazovala spotrebiteľke, aby doviezla havarované motorové vozidlo, aj keď žalobca nemal na motorové vozidlo, ktoré je používané za účelom požičiavania adekvátne havarijné poistenie, tak ako to uvádzal v zmluve, pričom rozpor daného článku so zákonom je zrejmy aj z čl. 16 zmluvy, ktorý poukazuje na skutočnosť, že motorové vozidlo bolo poistené proti škodám havarijného charakteru, je neprijateľná. Uviedol tiež, že žalobca uviedol žalovanú do omylu, čím porušil ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c) zák. č. 250/2017 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. S takýmto právnym posúdením veci sa odvolací súd nestotožňuje. Tým, že došlo k zániku nájomnej zmluvy, nie je možné z ustanovení nájomnej zmluvy vychádzať a posudzovať neprijateľnosť zmluvných podmienok uvedených v tejto nájomnej zmluve. Aj keď vznikom totálnej škody na motorovom vozidle nastala nemožnosť plnenia na strane prenajímateľa (žalobcu), ktorý nemôže vec poskytovať na užívanie, ako aj na strane nájomcu (žalovanej), ktorá nemôže vec riadne užívať, nezanikla jej povinnosť predmet nájmu, aj keď nepoužiteľný na účely nájomnej zmluvy, avšak ešte existujúci, a teda aj majúci nejakú hodnotu, vrátiť prenajímateľovi ako jej vlastníkovi. Platí pritom, že ak zničenie veci možno pripočítať jednej zmluvnej strane, príslúcha druhej strane náhrada škody (§ 420 Občianskeho zákonníka). Z uvedeného dôvodu sa odvolací súd nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že nemal preukázané, že by žalovaná porušila akúkoľvek právnu povinnosť v zmysle nájomnej zmluvy, na základe ktorej a v dôsledku ktorej by v príčinnej súvislosti vznikla žalobcovi škoda. K porušeniu povinnosti zo strany žalovanej došlo práve tým, že motorové vozidlo po zániku nájomnej zmluvy žalobcovi nevrátila. Keďže súd prvej inštancie sa zaoberal z hľadiska posúdenia nároku

žalobcu na náhradu škody len otázkou porušenia právnej povinnosti, a keďže vyhodnotil, že žalovaná žiadnu povinnosť neporušila, následne sa už splnením ďalších podmienok pre priznanie nároku na náhradu škody nezaoberal. Povinnosťou súdu prvej inštancie preto v ďalšom konaní bude zaoberať sa splnením aj ostatných podmienok potrebných pre zodpovednosť žalovanej za škodu v rozsahu uplatnenej žalobcom (preukázaná výška škody a príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vzniknutou škodou), vyhodnotiť, ktoré skutkové tvrdenia strán v tejto súvislosti boli preukázané a opätovne posúdiť nárok žalobcu v zmysle uvedeného právneho dôvodu. Názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie v ďalšom konaní viazaný (§ 391 ods. 2 CSP). Z uvedených dôvodov odvolací súd vo zvyšnom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).